

HET NOORDBRABANTS MUSEUM

Gemeente Bergen op Zoom
Aan de leden en burgerleden van de gemeenteraad
Postbus 35
4600 AA BERGEN OP ZOOM

Datum: 7 maart 2025 e: jgrandjean@hnbm.nl
Kenmerk: 2025/01766/JG/ml t: +31(0)6 2953 4944
Onderwerp: onzekerheden rondom Het Markiezenhof

Beste raadsleden,

Met dit schrijven vraag ik uw aandacht voor de ontstane situatie bij Het Markiezenhof. Al sinds 2023 is Het Noordbrabants Museum (HNBM) in constructief gesprek met Het Markiezenhof. In eerste instantie zou een deel van de historische collectie, die voornamelijk de geschiedenis van Bergen op Zoom betreft, in langdurig bruikleen worden gegeven. Recentelijk komt daar het uitlenen van een belangrijk schilderij van Vincent van Gogh bij. Het plan is om zijn schilderij van de Brabantse Gordina voor een aantal maanden in Het Markiezenhof te hangen. Er zijn inmiddels twee medewerkers van HNBM, een conservator en een registrar, op bezoek geweest om de veiligheidsrisico's in kaart te brengen.

Echter, met het recente nieuws over de voortzetting van de museale functie lijkt dit alles op losse schroeven te staan. Immers: een niet-museale instelling kan geen bruiklenen ontvangen. Deze zal niet erkend worden door de Museum Vereniging of de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het uitlenen van schilderijen en historische collectie is daarmee uitgesloten. Van Gogh's Gordina komt dan niet naar Bergen op Zoom.

Het belang van een stevige museale organisatie is groot. Dit betreft niet alleen de museale status, maar dat bijvoorbeeld de conservator HNBM een counterpart moet hebben bij Het Markiezenhof om te kunnen afstemmen. Het Markiezenhof is geen kunsthof maar er wordt onderzoek gedaan en er wordt gecontextualiseerd (dus kunstwerken in een bepaald licht zetten waardoor ze betekenis krijgt voor publiek). Musea, vooral met een schaalgrootte als die van Het Markiezenhof, zijn sterk afhankelijk van bruiklenen. Dankzij de generositeit van andere musea om collectie te lenen, is het mogelijk om tentoonstellingen te maken en daarmee eigen inkomsten te genereren. Door eigen inkomsten kunnen ook fondsen worden geworven. Het mooie is dat bruiklenen in principe gratis zijn. Voor de bruikleen rekenen de meeste musea geen kosten door aan de lener. Voorwaarde is wel dat het geleende object of schilderij aan het publiek kan worden getoond, dus veiligheid en zichtbaarheid voor iedereen zijn belangrijke voorwaarden. De museale functie zorgt ervoor dat hierin vertrouwen is.

Zonder deze museale status wordt lenen voor Het Markiezenhof onmogelijk. Dat betekent dat zij nauwelijks tentoonstellingen kunnen maken voor een groter publiek, en dat zij dus nauwelijks eigen inkomsten kunnen genereren.

HET NOORDBRABANTS MUSEUM

U bent van plan de museale functie op te heffen. Maar bent u zich ervan bewust dat u daarmee ook het verdienmodel onder Het Markiezenhof haalt? Ben u daarnaast bekend met de infrastructuur van Brabant als het gaat om erfgoed? Een professioneel netwerk, waar kennis en expertise vrij gedeeld wordt ten behoeve van juist de kleinere museale instellingen zoals Het Markiezenhof? En begrijpt u dat erfgoed is gebaat bij een dergelijke infrastructuur, omdat het dan gedeeld kan worden met een breed en fijnmazig publiek in alle delen van Brabant? Met uw besluit ontnemt u talrijke burgers de kans om iets van hun geschiedenis, de geschiedenis van hun stad en van de provincie, tot zich te nemen.

Wij kunnen ons voorstellen dat deze specifieke kennis niet aanwezig is bij de raad. Om die reden informeer ik u bij dezen. En ben ik meer dan bereid een toelichting te geven op het belang voor Bergen op Zoom bij de museale functie van Het Markiezenhof. Wij hopen dat u het advies ter harte wilt nemen om vooral die museale functie te behouden, ten bate van het ondernemerschap van Het Markiezenhof en de erfgoedwaarde van uw stad, voor haar inwoners en bezoekers.

Met vriendelijke groet,

Jacqueline Grandjean
directeur

250307 brief JG raadsleden BoZ onzekerheid rondom Het Markiezenhof

Final Audit Report

2025-03-07

Created:	2025-03-07
By:	Maud Lolcama (mlolcama@hnbm.nl)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAJYeJEDc14I2ZmPw3CFEXk4CSofUI_yF

"250307 brief JG raadsleden BoZ onzekerheid rondom Het Markiezenhof" History

- Document created by Maud Lolcama (mlolcama@hnbm.nl)
2025-03-07 - 11:33:23 AM GMT
- Document emailed to Jacqueline Grandjean (jgrandjean@hnbm.nl) for signature
2025-03-07 - 11:36:07 AM GMT
- Email viewed by Jacqueline Grandjean (jgrandjean@hnbm.nl)
2025-03-07 - 11:54:37 AM GMT
- Document e-signed by Jacqueline Grandjean (jgrandjean@hnbm.nl)
Signature Date: 2025-03-07 - 11:54:49 AM GMT - Time Source: server
- Agreement completed.
2025-03-07 - 11:54:49 AM GMT